

Seminarium **CZYTANIE? OCZYWIŚCIE!**

26 kwietnia 2017 roku w Dolnośląskiej Bibliotece Pedagogicznej we Wrocławiu odbyło się seminarium zorganizowane z okazji Międzynarodowego Dnia Książki, podczas którego dyskutowano o książkach i o czytaniu. Spotkanie adresowane było do bibliotekarzy, nauczycieli polonistów i wszystkich kochających książki i czytanie. Uczestników powitała Magdalena Pilińska, wicedyrektor Biblioteki.

Zaproszeni goście zaprezentowali wykłady promujące czytelnictwo:

- niecodzienną podróż po literaturze regionalnej - dlaczego warto ją czytać i jak ją czytać;
- różne postawy wobec czytania oraz przyczyny naszych wyborów czytelniczych;
- źródła informacji i inspiracji literackich;
- działania bibliotekarzy, którzy mimo własnych preferencji i potrzeb czytelniczych, doskonale potrafią rozpoznawać i zaspokajać oczekiwania przeróżnych grup odbiorców, z którymi stykają się na co dzień.

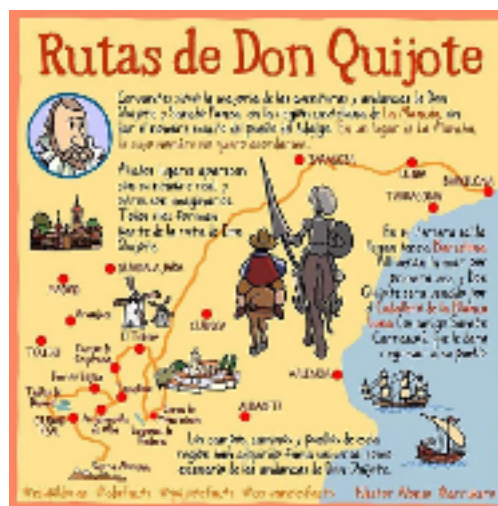
Profesor Stefan Bednarek

LITERACKIE SZLAKI PO DOLNYM ŚLĄSKU

Pierwszy wykład "**Literackie szlaki po Dolnym Śląsku**" wygłosił **profesor Stefan Bednarek** – kulturoznawca i regionalista. Przedstawił w nim trasy literackie regionu dolnośląskiego - już istniejące oraz propozycje nowych. W nawiązaniu do tematu opowiedział o jednej z bardziej znanych tras w Europie: *Ruta de Don Quijote*.

„Szlak Don Quijote’a liczy 2443 km i jest to jeden z najbardziej fascynujących ekoszlaków. Przechodzi przez wiele miasteczek, wsi, kościołów, kaplice, zamki, młyny, równiny, góry, doliny, rzeki, jeziora, lasy, wąwozy - co stanowi wielką przygodę. Na trasie spotykamy się z kulturą, historią, naturą i wspaniałymi ludźmi tego regionu. Oczywiście najważniejsze są wiatraki”.

Wiecej o szlaku Don Kichota

Prelegent zastanawiał się nad możliwością utworzenia ciekawych literackich szlaków turystycznych związanych z twórcami dolnośląskimi, które można by było wykorzystać jako atrakcje kulturalne województwa. Czy brak takiej postaci jak hiszpański Don Kichote to uniemożliwia? Zdecydowanie nie – w Polsce w wielu miejscach takie szlaki funkcjonują.

Przykłady literackich szlaków w Polsce:

Łódź: Spacer po filmowej Łodzi

Beskidy: Szlak Emila Zegadłowicza

Poznań: Projekt trasy po Poznaniu śladami bohaterów powieści kryminalnych Ryszarda Ćwirleja

Małopolska: Lem, Mrozek, Miłosz, kryminały, literatura żydowska

Kieleckie: Świętokrzyski szlak literacki

Warszawa: Spacer ścieżką literacką "Lalka"

Wrocław: Śladami Eberharda Mocka

Dolny Śląsk: Szlak literacki w Krajanowie: „Z domu dziennego do domu nocnego”:

<https://wybieramkulture.pl/otwarcie-szlaku-turystycznego-literackie-wedrowki-domu-dziennego-domu-nocnego/>

<http://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/1,35771,20424458,nowy-ciekawy-szlak-na-dolnym-slasku-z-inspiracjami-tokarczuk.html>

Źródło: Wikipedia, fot. Tomasz Leśniowski

W dalszej części prelekcji profesor Stefan Bednarek zaprezentował sylwetki dolnośląskich autorów oraz ich twórczość - pomysły i propozycje do opracowania niezwykłych tras literackich. Jednym z autorów był Henryk Waniek. „Działalność literacka Henryka Wańka, choć rozległa i wielogatunkowa, niezawodnie związana jest z penetrowaniem historycznych tajemnic i kulturowych fenomenów Śląska w jego najszerszych granicach, czyli od Oświęcimia do Zgorzelca – by posłużyć się częścią tytułu jednej z jego książek. Jego utwory są wędrówkami po historii, filozofii, alchemii, hermetyce”.

I właśnie „opublikowana w 2007 roku "Wyprzedaż duchów" - podróż po Sudetach, górach zaklętych, w których przecina się wymiar realny z duchowym, alchemicznym, metafizycznym” mogłaby być mapą literackich i kulturowych tajemnic Dolnego Śląska.

Źródło informacji

Magdalena Pilińska, wicedyrektor DBP

prof. Stefan Bednarek, dr Robert Mertuszka

Profesor Stefan Bednarek w swoim wykładzie bogato ilustrowanym zdjęciami wskazał wiele propozycji utworzenia ciekawych tras literackich w naszym regionie. Odniósł się do twórczości:

- Marka Krajewskiego – wycieczki wg szlaków Eberharda Mocka po Wrocławiu,
- Andrzeja Sapkowskiego – odwołanie do miast Dolnego Śląska w trylogii husyckiej „Narrenturm”, „Boży wojownicy” i „Lux perpetua”.
- Najwięcej uwagi poświęcił literaturze Olgi Tokarczuk i opowiedział o wyzwaniu, jakim byłaby podróż literacka w formie gry inspirowana jej utworami. Powołał się na nowo otwarty, literacki szlak, na którym wędrowcom na trasie towarzyszą cytaty z utworów pisarzy związanych z tymi okolicami (Krajanów pod Nową Rudą) - Olgi Tokarczuk i Karola Maliszewskiego.

„Wyruszyłem na Dolny Śląsk w poszukiwaniu Pietna, wioski, która według pisarki przez kilka miesięcy w roku pozostaje ukryta w głębokim cieniu rzucanym przez otaczające ją góry. Szukałem kilka dni, aż w końcu znalazłem. Tak jak ludzi, którzy żyją tam niemal dosłownie w ten sam sposób, co na kartach książki Tokarczuk. Mogłem przechadzać się po wsi i odnajdywać kolejno cmentarz, łukowaty mostek, dom Takiego, szosę do Nowej Rudy. W tamtej podróży miałem tylko „Dom dzienny, dom nocny”, żadnego przewodnika, żadnych map. Książka i przestrzeń zupełnie wystarczyły, by podróżować naprawdę”.

Źródło informacji

W tamtej podróży miałem tylko „Dom dzienny, dom nocny”, żadnego przewodnika, żadnych map.

Filip Springer

Literackie szlaki

W podsumowaniu profesor Stefan Bednarek zachęcał do czytania książek o naszym regionie, ale jednocześnie zapraszał do zabawy - tworzenia gry literackiej w oparciu o literaturę: wykorzystaj tekst, mapy, osoby i postaci z Dolnego Śląska.

Działania Sekcji Nauczycieli Bibliotekarzy SBP

Po krótkiej przerwie na kawę, **Iwona Gawrońska-Palusziewicz**, przewodnicząca Koła Nauczycieli Bibliotekarzy przy Stowarzyszeniu Bibliotekarzy Polskich Oddział we Wrocławiu przedstawiła działania organizacji wspierające aktywności nauczycieli bibliotekarzy na rzecz popularyzowania czytelnictwa.

Warunki czytania:

- kontakt z książką
- umiejętność czytania
- motywacja - nagroda

CZŁOWIEK NIE RODZI SIĘ CZYTELNIKIEM - REFLEKSJE O UWARUNKOWANIACH KULTURY CZYTELNICZEJ

Wykład pod tym tytułem wygłosił **dr Robert Mertuszka**. Punktem wyjścia do rozważań na temat motywacji czytelniczych były: *Raport z ogólnopolskich wyborów książek* oraz *Podstawa programowa z języka polskiego*. Redakcja miesięcznika "Biblioteka w Szkole" zorganizowała ogólnopolskie wybory dla szkół, w których uczniowie wybierali trzy ich zdaniem najciekawsze książki. Założeniem redakcji było sprawdzenie „co uczniowie naprawdę czytają, a nie co wydaje się dorosłym oraz jak wypadną obowiązkowe lektury w kontekście dyskusji o ich zmianie”.

Prelegent rozpoczął wykład od przypomnienia jakie są warunki czytania:

- kontakt z książką,
- umiejętność czytania,
- ... i nagroda – „coś z tego mam”.

Dr Robert Mertuszka podkreślił znaczenie obcowania z książką od małego dziecka – nikt samoistnie nie rozwija umiejętności czytelniczych, dziecko naśladuje zachowania dorosłych i kiedy w domu nie ma książek – dziecko nie ma potrzeby korzystania z nich. Szkoła może wykreować tę potrzebę, jednak musi mieć wsparcie w rodzicach. Zaznaczył, że książka jest czymś powszednim, ale nie powszechnym, i że niestety wiele osób (i młodszych i starszych) uważa: fakt że nie czytam, nie powoduje żadnej straty, czytanie nie przynosi korzyści.

Jak zatem ukierunkowywać dzieci: czy mają czytać wszystko, żeby tylko czytać, a może jednak wybierać i polecać tylko wartościowe wydawnictwa? A może tak ukształtować ucznia, żeby dysponował taką umiejętnością czytania, żeby sam decydował co i jak czytać, czy dopasować teksty kultury do możliwości uczniów? Problem nieczytania jest złożony i wymaga wieloaspektowego spojrzenia, a także szerokiej dyskusji. Dr Robert Mertuszka jako przykład wskazał wybory czytelnicze młodzieży ponadgimnazjalnej, która zdecydowanie sięga do literatury poza kanonem lektur obowiązkowych. Jest to zachowanie pozytywne – szuka czegoś innego, nowego. Jednak z drugiej strony to znaczy, że szkoła nie proponuje niczego ciekawego.

Dlaczego tak się dzieje? - kanon jest nieatrakcyjny, a w dodatku obowiązkowy, co powoduje naturalny opór ucznia. Jednym z zadań kanonu jest krzewienie lektur o charakterze patriotycznym, jednak nie wszystkie teksty można zaliczyć do mocnej literackiej tradycji, której wartości zawsze się obronią (np. z okresu renesansu czy romantyzmu). Część lektur obowiązkowych nie zaspokoi literackich potrzeb współczesnego ucznia. Wydaje się, że dobrym rozwiązaniem tego dylematu może być fuzja horyzontów: próba nakłonienia ucznia do szukania wspólnej płaszczyzny – tekstu sprzed wielu lat i współczesnego odbioru. Działanie to wymaga wiedzy ogólnorozwojowej. Ważne jest uwspółcześnienie postaw i języka. Omawiając lektury z kanonu warto pamiętać, że uczeń mierzy się z tekstem, który odkodowuje wg znanych sobie znaków.

Czytanie jest dla mnie...

- Jest także doskonałym sposobem na rozwijanie umysłu, ćwiczenie pamięci czy też ciągłym uzupełnianiem słownictwa. Czytając nieustannie się rozwijamy, więcej wiemy, ćwiczymy swoją wyobraźnię. Nie ograniczajmy się tylko do biernego oglądania telewizji, czytajmy książki.
- Według mnie czytanie to rozwijanie wyobraźni, fantazji, zasobu słów ale nie tylko. Czytanie to nauka. Od zawsze dużo czytałem i to pozwoliło mi ograniczyć ilość błędów ortograficznych, nauczyłem się budować poprawne stylistycznie zdania. A z czystej przyjemności to czytanie jest dla mnie sposobem na oderwanie się od rzeczywistości.
- Czytam...przenoszę się w inny świat, czytam...poznaję inny świat, czytam...uczę się czegoś nowego.

Inspiracje czytelnicze

Wspólne obrady seminarium zakończyła **Alina Dyrek** prelekcją "**Inspiracje czytelnicze - skąd wiem, że to warto przeczytać**", w której nawiązała do preferencji czytelniczych. Poruszyła także inny aspekt wyborów lektur, czyli źródło wiedzy skąd czerpać wiedzę o wartościowych książkach, o tym co interesujące, poznawcze, poszukiwane. Podkreśliła jak ważna jest w pracy bibliotekarza szeroka wiedza na temat rynku wydawniczego i księgarskiego, a także znajomość miejsc popularyzujących książki: serwisów społecznościowych, blogów czy vlogów. I oczywiście bardzo oczekiwana przez czytelników przynajmniej podstawowa umiejętność rozpoznawania potrzeb czytelników.

W swojej prezentacji przedstawiła najbardziej popularne i opiniotwórcze miejsca w internecie, w których można przeczytać lub

umieścić recenzję polecanej książki:

- *Lubimy Czytać* i *BiblioNETka*.

Następnie przedstawiła i omówiła:

- Serwis *Kawerna* (poświęcony szeroko rozumianej fantastyce, zawierający recenzje książek, komiksów, gier i filmów),

- *Ryms* (specjalistyczny portal o książkach dla dzieci i młodzieży),

- *BukBuk* (portal polecający literaturę dla dzieci poprzez rekomendacje książek i rozmowy o literaturze z autorami i ludźmi kultury).

Inne polecane: *Czas dzieci* – książki, *Strefa Czytacza*, *Mądre Książki*, *Rynek-Książki*, blog *CzytamRecenzuje.pl*.

I jeszcze vlogi:

- *TuCzyTam* - znajdują się tutaj zarówno recenzje nowych książek, jak i klasyki,

- *Bestsellerki*, w którym autorki recenzują i dyskutują o światowych bestsellerach, pole-

cają książki z młodzieżowej półki, znajduje się w nim m.in. dużo recenzji z dziedziny fantastyki.

Kolejna propozycja:

- blog i vlog *Wielki Buk*, w którym można znaleźć pełen przekrój recenzji literackich, od literatury pięknej po reportaże, horrory, kryminały i literaturę młodzieżową.

Wart polecenia jest także blog i vlog *Book Reviews by Anita*, na którym można zobaczyć recenzje nowości, wyzwania, tagi czytelnicze i liczne konkursy.

Na zakończenie Alina Dyrek zaproponowała jeszcze jeden blog – *Czytam wszędzie*. Celem autorów jest promowanie czytania – jako idei i jako praktyki, jako wartości i jako stylu życia.

Zobacz prezentację

Inspiracje
czytelnicze
- skąd wiem, że to
warto przeczytać

emaze

Warsztaty

LAPBOOK NA TEMAT LAPBOOKA

Na zakończenie spotkania uczestnicy mogli wziąć udział w wybranym przez siebie warsztacie. Jednym z nich był **"Lapbook na temat lapbooka" - niezwykła metoda pracy z tekstem**, który rowadziła **Małgorzata Grabowska**.

Na spotkaniu zaprezentowała interesujący środek dydaktyczny - Lapbook, czyli książkę tworzoną na kolanach. To własnoręcznie wykonane przez dzieci „książki”, gromadzące informacje na dowolnie wybrany temat. Kształt, forma, technika wykonania zależą od wieku dziecka i wybranego tematu. Uczestniczki obejrzały przykłady, poznały narzędzia ułatwiające przygotowanie materiałów i miały okazję spróbować zaprojektować własny lapbook.

Home

Lapbook

Co to jest lapbook?

Jak zrobić?

Książka tworzona na kolanach

Filmy

Lapbook wirtualny?

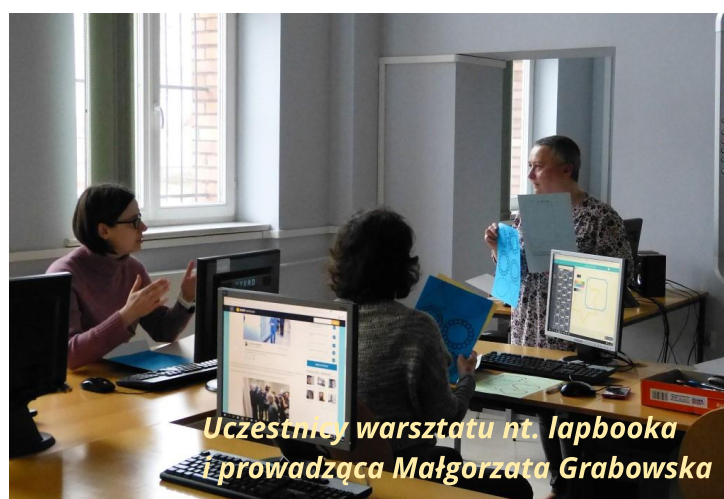
Lapbooki to wzbogacenie wykładanej „książki”, gromadzące informacje na dowolnie wybrany temat. Kształt, forma, technika wykonania zależy od wieku dziecka i wybranego tematu.

Od bardzo prostych składank do rozbudowanych teorii gromadzących informacje teoretyczne i własne prace ucznia.

Galeria

To bardzo atrakcyjna forma pracy dla dzieci oraz świetny środek dydaktyczny. Zachęcamy do przetestowania go.

Zobacz prezentację

Uczestnicy warsztatu nt. lapbooka i prowadząca Małgorzata Grabowska

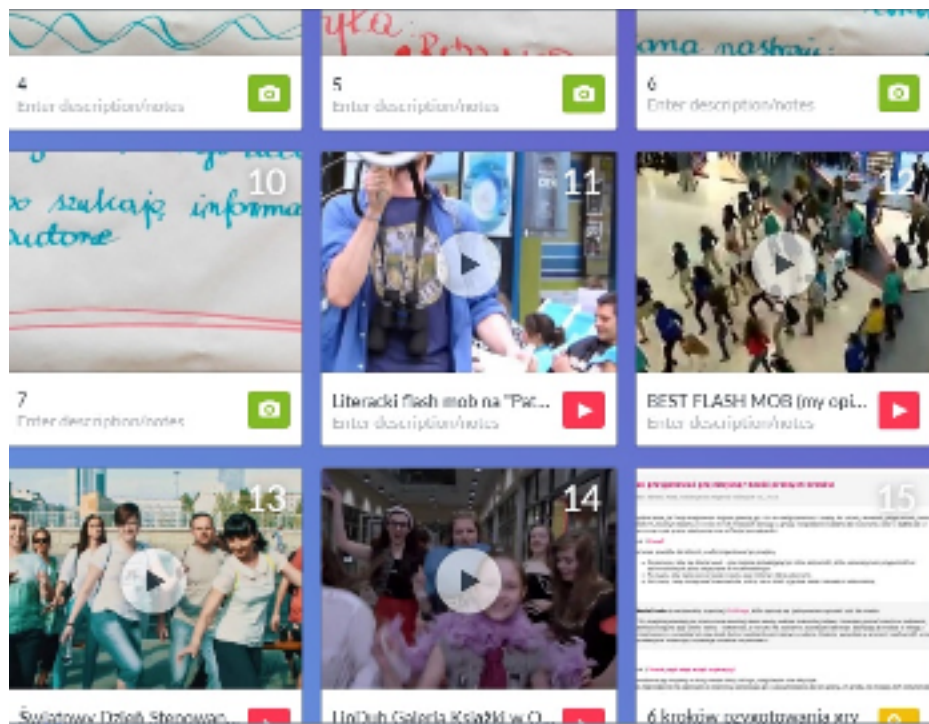
GRY LITERACKIE

- "Gry literackie - nauka i zabawa" - praktyczne sposoby opracowania gry dla uczniów czy rodziców przedstawiła na warsztacie **Beata Malentowcz**

Gra literacka to skuteczna i niezwykle atrakcyjna metoda popularyzująca czytanie, kształtująca kompetencje czytelnicze oraz motywująca do nauki poprzez zabawę. Przypomina swoją formułą harcerskie podchody... bądź pracę detektywa. Wykorzystuje wiedzę teoretyczną uczestników i ich umiejętności praktyczne, a może być także doskonałym miejscem na rozwijanie talentów i kreatywność. Jest to świetna okazja, aby zdobyć nowe wiadomości dotyczące literatury i historii.

Podczas szkolenia przedstawiono zasady tworzenia gier literackich, przykładowe pomysły gier i ich rodzaje. Uczestnicy szkolenia opracowali krótkie instrukcje gry z zastosowaniem podanych wcześniej zasad i wykorzystaniem różnych zadań.

Zobacz prezentację

Uczestnicy warsztatu o grach literackich

prowadząca Beata Malentowicz

BOGUSŁAWA BODZIOCH-BRYŁA
Akademia Ignatianum w Krakowie

Gry w literaturę.
Literackie paralele audiowizualne
jako wynik konwergencji literatury i nowych mediów

**Przeczytaj
artykuł**

Programy

fotobabble

Toony Tool

INTERNETOWA (PO)MOC W PROMOWANIU CZYTANIA

Podczas warsztatu „**Internetowa (po)moc w promowaniu czytania - tikowe zabawy czytelnicze**”, który prowadziła **Aleksandra Nalazek** uczestnicy poznali trzy proste, darmowe narzędzia, które można wykorzystać do promowania biblioteki, jej działalności, nowych książek, ale także jako sposób zachęcenia uczniów do czytania.

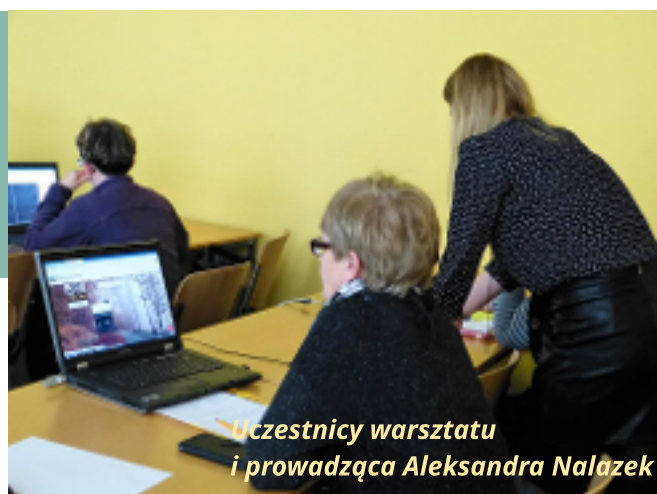
Pierwszym narzędziem, które uczestnicy mieli okazję poznać był padlet, czyli wirtualna tablica, która może służyć do prowadzenia dyskusji, wymiany informacji, udostępniania własnych materiałów. Prowadząca zaprezentowała najważniejsze funkcje programu: tworzenie tablicy, dodawanie elementów, ustawienia tablicy, możliwości udostępniania gotowych projektów. Uczestnicy założyli konta na stronie, a także stworzyli swoje pierwsze wirtualne tablice.

Druga aplikacja, która została zaprezentowana podczas spotkania to fotobabble, umożliwia ona nagranie krótkiego filmiku, do dowolnego zdjęcia (np. okładka książki, którą chcemy promować, plakat wydarzenia, na które chcemy zaprosić, wnętrze biblioteki, itd.). Pokazano możliwości programu. Uczestnicy założyli swoje konta, a następnie stworzyli swoje „mówiące obrazy”, a także przetestowali możliwości udostępniania takiej fotografii.

Toony Tool to z kolei narzędzie, które nie wymaga rejestracji. Aplikacja służy do tworzenia pojedynczych scen komiksowych, a także memów. Możemy wykorzystać własne zdjęcia, ale także wybrać z dostępnych fotografii w programie. Gotowe scenki możemy udostępniać na kilka sposobów: wysłanie bezpośrednio z serwisu e-maila, zamieścić na swoich portalach społecznościowych, ale także pobrać grafikę w formacie jpg, np. na dysk komputera.

Uczestnicy warsztatu

*Uczestnicy warsztatu
i prowadząca Aleksandra Nalazek*